

บทที่ 5

การเปรียบเทียบ “ลักษณะไทย” และ “ลักษณะตะวันตก” ในภาพยนตร์ เรื่อง กาเหว่าที่บางเพลง และ เรื่อง Village of The Damned

ในบทต่อไปนี้เป็นการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาในภาพยนตร์ เรื่อง กาเหว่าที่บางเพลง และ Village of the Damned เพื่อศึกษาลักษณะไทย และ ลักษณะตะวันตก ในภาพยนตร์ดังกล่าวที่ต่างไปจากลักษณะที่สื่อนวนิยายเสนอ ภาพยนตร์เรื่อง กาเหว่าที่บางเพลง ผลิตโดย บริษัทกันตนาฯ นำออกฉายในโรงภาพยนตร์เมื่อปี 2537 เนื้อเรื่องในภาพยนตร์ใกล้เคียงกับนวนิยายเรื่องเดิมดังต่อไปนี้

ในคืนวันเพ็ญพระจันทร์เต็มดวง ชาวบ้านบางเพลงมาชุมนุมกันที่ลานวัดเพื่อร่วมงานลอยกระทง ได้แก่ อาจารย์สมศักดิ์ อาจารย์ยุพา ครูใหญ่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และชาวบ้านทั่ว ๆ ไป ในอีกด้านหนึ่งของงานรื่นเริง มีพระภิกษุรูปหนึ่งกำลังนั่งทำสมาธิอยู่พร้อมด้วยเณรอีก 3-4 รูปในโบสถ์ และมีแม่ชีอีก 4 รูปนั่งทำสมาธิอยู่ด้วยท่ามกลางงานรื่นเริงที่ส่งเสียงอยู่ใกล้ มียานอวกาศลำหนึ่งปรากฏตัวขึ้นมาทำให้ทุกสิ่งในบางเพลงหยุดนิ่งไปชั่วขณะ ส่งลำแสงสีแดงลงมาจากยานพุ่งตรงไปเฉพาะร่างผู้หญิงทุกคนในบางเพลงรวมทั้งแม่ชีก่อนที่จะบินลับหายไป และทุกสิ่งกลับมาเป็นปกติอย่างเดิม ในวันต่อมาผู้หญิงทุกคนในบางเพลงเริ่มมีอาการแพ้ท้อง ยกเว้นครูสุทธารัตน์ หรือ ครูจ้อยที่เพิ่งกลับจากการไปเยี่ยมญาติที่อื่นเท่านั้นที่ไม่มีอาการแพ้ท้องเหมือนคนอื่น ผลจากการตรวจของหมอลงความเห็นว่าทุกคนตั้งท้องกันหมดไม่เว้นแต่หญิงแก่ หรือ สาวบริสุทธิ์อย่างแก้ว ซึ่งทำให้แฟนหนุ่มชื่อ ประพันธ์ ไม่สามารถทำใจยอมรับได้ หรือ แม้แต่พ่อแม่บางคนถึงกับลงมือทุบตีลูกสาวที่ตั้งท้อง ส่วนแม่ชีทั้ง 4 คนได้มาลาสิกขากับหลวงพ่อบุญเนื่องมาจากพวกตนได้ตั้งท้องไม่ต้องการทำให้วัดเสื่อมเสียต่างพากันแยกย้ายกันไป อาจารย์สมศักดิ์ได้นำเรื่องที่เกิดขึ้นไปปรึกษาอาจารย์ศิริ เพื่อให้มาช่วยกันสืบหาสาเหตุที่ผู้หญิงในบางเพลงตั้งท้องพร้อมกันโดยเชื่อแน่ว่าอาจเป็นมนุษย์ต่างดาวเป็นคนทำ ผู้บริหารชุมชนได้แก่ ครูใหญ่ กำนัน ผู้ใหญ่ ได้พากันนำเรื่องนี้ไปปรึกษาหลวงพ่อบุญว่าจะทำกันอย่างไรซึ่งหลวงพ่อบุญเองก็เชื่อว่าเด็กที่กำลังจะเกิดมาเหล่านี้ต้องไม่ใช่มนุษย์แน่นอน และแล้วในคืนวันหนึ่งผู้หญิงทุกคนก็คลอดลูกออกมาพร้อมกันโดยไม่มีอาการเจ็บปวด พ่อแม่ทุกคนให้ความรักและดูแลเอาใจใส่อย่างดีไม่ว่าจนหรือรวยจนกระทั่งเด็กเติบโตขึ้นจนถึงวัยเข้าเรียน เด็ก ๆ เหล่านี้มักจะอยู่รวมกันเป็นกลุ่มและมีลักษณะพิเศษในช่วงนี้คือการกระพริบตาจากข้างล่างขึ้นข้างบน และโตเร็วกว่าเด็กธรรมดา ความรุนแรงเริ่มเพิ่มมากขึ้นเมื่อเด็กที่เกิดจากแม่ชีทั้ง 4 กลับมาขออาศัยอยู่ที่วัด เด็กพวกนี้ไม่มีความเคารพผู้ใหญ่แม้แต่การคุยกับพระก็ไม่มีความนอบน้อม ตกตอนกลางคืนพากันมารวมกลุ่มกันที่สนามโรงเรียนและนำ ไก่สด ๆ

มากินเป็นเหตุการณ์ที่ครูใหญ่ได้มาพบและเป็นสาเหตุให้วันรุ่งขึ้นมีคนมาพบครูใหญ่ ผูกคอตาย ต่อมาก็เป็นตาฉับสำหรับหรือที่หากินด้วยการจับปลาไปพบเด็กพวกนี้กำลังจับปลากิน เป็น ๆ ได้ถูกฆ่าตายด้วยเช่นกัน ชาวบ้านพากันหวาดกลัวเพราะแม้แต่ตำรวจก็ไม่สามารถ จัดการใด ๆ กับเด็กพวกนี้ได้ มีอยู่เพียงคนเดียวที่สามารถพูดคุยและสื่อสารกับเด็กได้ก็คือ หลวงพ่อเดิมที่จะคอยเตือนสติและสั่งสอนธรรมะให้ หนึ่งในเด็กเหล่านี้ซึ่งเป็นลูกของอาจารย์ยุพามีจิตใจที่สัมพันธ์กับมนุษย์มากกว่าเด็กต่างดาวคนอื่นได้พยายามชักจูงให้เพื่อน ๆ ช่วยเหลือชาวบ้านในการป้องกันไม่ให้ น้ำท่วมหมู่บ้าน เป็นการทำความดีให้แก่ชุมชน แต่ถึงแม้มีอำนาจ มากมายเพียงใดก็ไม่สามารถหนีพ้นความตายได้เมื่อเด็กเกิดติดเชื้อหวัดมีอาการไข้สูง และทนพิษไข้ไม่ได้ตายไปในที่สุด หลวงพ่อเป็นผู้ให้คำอธิบายถึงสาเหตุของการตายด้วยหลักธรรมซึ่งทำให้เด็กได้ตระหนักถึงความจริงของชีวิต ในที่สุดแล้วก็ไม่สามารถอยู่บนโลกนี้ได้จำเป็นต้องกลับไปยังที่เดิมโดยยานอวกาศได้ กลับมารับคนที่เหลืออยู่ไป

การวิเคราะห์ลักษณะไทยที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่อง กาเหว่าที่บางเพลง

1. ลักษณะไทยทางกายภาพ ในภาพยนตร์ที่แสดงภาพลักษณะไทยที่ต่างไปจากสื่อ นวนิยาย

1.1 ลักษณะสภาพแวดล้อมที่เป็นลักษณะความเป็นอยู่แบบไทย

(ก) สถานที่ เรื่องราวที่เกิดขึ้นอยู่ในชุมชนไทยที่มีชื่อว่า บางเพลงเป็น ชุมชนในชนบท สถานที่หลัก ๆ ในเรื่อง ได้แก่

- วัด สถานที่ที่เป็นต้นกำเนิดของเรื่องอยู่ที่งานวัดในวันลอยกระทง ภายในวัดบางเพลง ในงานวัดนี้มีเครื่องเล่นต่าง ๆ มากมาย เช่น ม้าหมุน ชิงช้าสวรรค์ และมีเกม การละเล่น เช่น ต่อยมวย รวมทั้งมีการจุดพลุไฟสวยงาม มีแผงขายของมากมาย เป็นสถานที่ที่รวม คนในหมู่บ้านหลังเสร็จสิ้นภาระกิจการงานต่าง ๆ ศูนย์กลางของชาวบ้านในชนบทในการพบปะ สังสรรค์กันไม่ว่าจะเป็นงานทำบุญ หรือ งานศพ

- ทำน้ำ แสดงชีวิตความเป็นอยู่ของไทยที่ชีวิตส่วนใหญ่อยู่กับน้ำ การ เดินทางด้วยเรือ และการมีอาชีพที่เกี่ยวข้องกับน้ำไม่ว่าจะเป็นการทำนา หรือ การหาปลาไว้เลี้ยงชีพ หรือ ขายเพื่อแลกกับเงิน

(ข) **การแต่งกาย** ลักษณะการแต่งกายที่ปรากฏในภาพยนตร์ กาเหว่าที่บางเพลงนั้นเป็นลักษณะที่เพิ่มขึ้นมาโดยที่ไม่มีอยู่ในสื่อนวนิยายเรื่อง กาเหว่าที่บางเพลง ลักษณะการแต่งกายบ่งบอกได้ว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไม่ได้อยู่ในช่วงสมัยปัจจุบัน แต่ย้อนหลังไปประมาณ 40 ปี ผู้หญิงชาวบ้านนุ่งผ้าถุง สวมเสื้อคอกระเช้า หรือ เสื้อไม่มีแขน ส่วนผู้หญิงที่มีอายุ จะนุ่งโจงกระเบน เสื้อแขนกระบอกสั้น ส่วนผู้ชายชาวบ้านสวมเสื้อเป่าน นุ่งกางเกงขายาว หรือ กางเกงแพร และมักจะห้อยพระเครื่อง แต่ถ้าเป็นผู้ที่มีการศึกษาในระดับครู อาจารย์ การแต่งกายจะแตกต่างจากชาวบ้านทั่วไป คือ ผู้หญิงจะนุ่งกระโปรงบาน และผู้ชายสวมเสื้อเชิ้ตแขนสั้น หรือ แขนยาวสวมเบรเซอร์ ผูกหูกระต่าย สวมหมวก แสดงให้เห็นว่าเป็นช่วงสังคมไทยที่เปิดรับเอาวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาในสังคม

(ค) **พิธีกรรมทางศาสนา** ในสังคมไทย ลักษณะการรวมกลุ่มกันโดยทั่วไปนั้นอาศัยสถาบันศาสนาเข้ามาเป็นตัวประสานในรูปแบบของงานพิธีกรรมทางศาสนาต่าง ๆ เช่นการทำบุญ หรือ ไหว้พระ หรือแม้แต่การใช้สถานที่วัดเป็นสถานที่จัดงานรื่นเริง ในฉากเริ่มเรื่องที่เป็นฉากงานวันลอยกระทง ที่ซึ่งผู้คนจะไปรวมกลุ่มกันเพื่อหาความบันเทิงรวมทั้งได้ทำบุญไปในตัว นอกจากนั้นในภาพยนตร์เรื่อง กาเหว่าที่บางเพลง ยังแสดงให้เห็นการปฏิบัติกิจทางศาสนาของพระสงฆ์ในพุทธศาสนา เช่น การนั่งสมาธิ สำรวมจิตใจทำให้จิตใจสงบ สามารถมองปัญหาด้วยวิจรณ์ญาณเป็นที่พึงของคนทั่วไปได้ แม้กระทั่งเด็กต่างดาวยังรู้สึกเกรงใจยังยอมรับฟังสิ่งที่หลวงพ่อกอยดักเตือน ศาสนาจึงเป็นสถาบันทางสังคมที่มีความสัมพันธ์กับชุมชนมากโดยเฉพาะในสังคมชนบทตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย และได้รับการถ่ายทอดให้เห็นในภาพยนตร์เรื่อง กาเหว่าที่บางเพลง ด้วยเช่นกัน ในฉากงานศพ ครูพิน แสดงถึง พิธีกรรมทางศาสนาที่คนในหมู่บ้านมาร่วมพิธี มีการสวดบังสุกุลของพระสงฆ์ การเผาศพโดยมีดอกไม้จันทน์

2. **ลักษณะไทยทางการกระทำหรือความประพฤติ** ดูได้จากลักษณะการกระทำของตัวละครในภาพยนตร์เรื่อง กาเหว่าที่บางเพลง

2.1 **ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในชุมชน** ถ่ายทอดเป็นภาพและเสียงที่สะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคม พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลแบบไทยในภาพยนตร์มีลักษณะตรงกับสื่อนวนิยาย

(ก) การถ่ายทอดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในแนวตั้ง ที่แสดงลำดับอาวุโส และการให้ความเคารพนับถือต่อผู้สูงวัยกว่าโดยการไหว้ เช่นในฉากที่ครูสุภารัตน์ กลับมาถึงหมู่บ้านและได้พบกับครอบครัวครูพิน แสดงลักษณะการทักทายแสดงความเคารพผู้ที่มีอาวุโสสูงกว่า มีฉากที่เพิ่มเข้ามาที่ไม่มีในสื่อนวนิยายที่แสดงลักษณะอ่อนน้อมของเด็กต่อผู้ใหญ่คือการสวมนางสาวไปร่วมชีวิต

ผู้เป็นลูกยังต้องเคารพถือบิดา มารดา ดังนั้นเมื่อจะมีการแต่งงานหรือการไปใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันระหว่างหญิงชาย จะต้องมีการสวมนางสาวไปร่วมชีวิตที่ประพันธ์ไปสวมนางสาว แต่งงาน แสดงลักษณะอ่อนน้อมของเด็กต่อผู้ใหญ่ เป็นการแสดงออกแบบไทยในเรื่องของประเพณีการสวมนางสาว

(ข) การถ่ายทอดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในแนวนอน ในภาพยนตร์เรื่อง กาเหว่าที่บางเพลง จะถ่ายทอดลักษณะความสัมพันธ์ในแนวนอนทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าได้รับอิทธิพลแนวคิดแบบตะวันตกเข้ามา เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนอาจารย์ด้วยกัน อาจารย์ศิริ อาจารย์สมศักดิ์

2.2 ปฏิกริยาในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น ในภาพยนตร์เรื่องกาเหว่าที่บางเพลง

(ก) ผู้หญิงส่วนใหญ่ตกใจ และหวาดกลัวการตั้งท้องโดยไม่มีสาเหตุตรงกับสื่อนวนิยาย แต่กลับยอมรับการตั้งท้องครั้งนี้เพราะเห็นว่าผู้หญิงทุกคนในบางเพลงก็ตั้งท้องกันหมดตามแนวคิดเรื่องบุคคลเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม (Self as part of group) แต่ไม่ได้นึกถึงเรื่องของเวรกรรม หรือ คำอธิบายทางศาสนาเหมือนในนวนิยาย

“เห็นมัยลูก มีกรรมกันทุกคน ไม่ต้องอาย เราก็เหมือนคนส่วนมากนั่นแหละ”

(ข) ผู้ชายในบางเพลงโดยเฉพาะคนที่ เป็นพ่อของผู้หญิงที่ตั้งท้องในตอนแรกจะรู้สึกโกรธและแสดงออกโดยการทุบตีลูกสาวที่เกิดตั้งท้องขึ้นมา ส่วนผู้ชายที่คบกันเป็นแฟนเช่น ประพันธ์ รั้งไม่ได้ที่อยู่ ๆ แฟนของตนเองจะมีท้องทั้งที่ไม่มีอะไรกันมาก่อน เข้าใจว่าแก้วไปมีความสัมพันธ์กับชายอื่น ในขณะที่พ่อบางคนสามารถยอมรับอย่างมีเหตุผล เช่น พ่อของแก้ว ได้ปลอบประพันธ์ว่า

“ประพันธ์ ฟังฉันบ้างสิ มันก็ท้องกันทั้งบางนั่นแหละโดยที่ไม่ต้องไปยุ่งกับใครก็ได้ เชื่อฉันสิ เมียฉันก็ท้องเหมือนกัน มันเกิดอะไรขึ้นก็ไม่รู้ แต่มันเป็นอย่างนี้จริง ๆ ฉันกลัวพูดกับประพันธ์อย่างลูกผู้ชายเลย”

ในที่สุดเมื่อคลอดลูกออกมาแล้วไม่ว่าผู้ชาย หรือ ผู้หญิง ต่างก็ให้ความรักต่อเด็กที่เกิดมาโดยไม่ได้นึกถึงอันตรายหรือความแปลกประหลาดใด ๆ ทั้งสิ้น แม้แต่ ประพันธ์ ก็ยอมรับได้ในที่สุดได้ตกลงใจมาสู่ขอแก้วและยอมรับลูกของแก้วโดยมองว่าเด็กคนนี้น่าจะมีบุญมาเกิด

แต่ลักษณะทางออกของชุมชนโดยรวมแล้ว ไม่ได้มีการหาแนวทางแก้ไขอย่างจริงจังปล่อยให้ปัญหาต่าง ๆ นั้นคลี่คลายไปด้วยตัวของมันเอง

2.3 ลักษณะการกระทำของตัวละคร

ลักษณะไทยจากการกระทำของตัวละครในภาพยนตร์เรื่องกาเหว่าที่บางเพลงได้ถ่ายทอดลักษณะตัวละครในนวนิยายออกมาให้เป็นรูปธรรม แต่มีลักษณะตัวละครบางตัวที่เปลี่ยนไปดังนี้คือ

(ก) ลูกชายของอาจารย์ยุพา (ยุวศักดิ์) ลักษณะทางร่างกายและพฤติกรรมของยุวศักดิ์นั้นเป็นเหมือนกลุ่มเด็กต่างดาว คือ กระปริปตาด้วยขอบตาล่าง กินของสด แต่สิ่งหนึ่งที่ต่างไปจากนวนิยายก็คือ เป็นเด็กคนเดียวในกลุ่มที่มีความรู้สึกรัก และสงสาร มีความผูกพันและเปิดเผยกับแม่มากกว่าการแสดงออกของเด็กในกลุ่ม มีความเป็นมนุษย์มากขึ้น นอกจากนั้นยังเป็นคนที่ ชักชวนให้เพื่อนช่วยชาวบ้านในการป้องกันน้ำท่วมหมู่บ้าน

(ข) ประพันธ์ ในสื่อนวนิยายนั้นประพันธ์ไม่สามารถยอมรับการที่แฟนของตนตั้งท้องขึ้นมาได้เองจึงขอแยกทางกับแฟนไป ในขณะที่ภาพยนตร์เรื่อง กาเหว่าที่บางเพลง ประพันธ์แสดงความเสียใจต่อการที่แฟนตั้งท้องแต่แล้วก็ยอมรับได้โดยการเข้ามาสู่ขอแก้วหลังจากที่แก้วได้คลอดลูกออกมาและได้เลี้ยงดูเด็กด้วยความรักเหมือนเป็นลูกของตนเอง

(ค) หลวงพ่อเดิม ในสื่อนวนิยายได้บรรยายถึงลักษณะของบุคคลที่เป็นที่พึ่งทางใจโดยการที่ใครก็ตามที่มีปัญหา ก็จะเข้าไปหาหลวงพ่อที่วัด แต่ในสื่อภาพยนตร์หลวงพ่อก็จะเข้าไปอยู่ในทุกเหตุการณ์ที่มีปัญหาเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัวเมื่อพ่อแม่ตบตีลูกสาวของตัว หลวงพ่อก็จะไปห้ามไม่ให้พ่อแม่ตีลูก หรือ กรณีที่เกิดไฟไหม้โรงนา หลวง

พ่อก็อยู่ที่นั่นด้วยเพื่อเตือนให้เด็กต่างดาวได้ช่วยทำความดี เป็นการยับยั้งบาปของสถาบันศาสนา ในสังคมว่า ศาสนานั้นจะช่วยคอยเตือนสติ ยับยั้งไม่ให้บุคคลประพฤติผิด

3. ลักษณะไทยทางความรู้และความคิด ในภาพยนตร์ กาเหว่าที่บางเพลง

3.1 ลักษณะไทยทางความรู้และความคิดจาก โครงเรื่อง (Plot)

(ก) ภาพยนตร์เรื่อง กาเหว่าที่บางเพลง เป็นภาพยนตร์แนววิทยาศาสตร์ ที่นำเสนอ เหตุการณ์วิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับสังคมไทย ความคิดเกี่ยวกับมนุษย์ต่างดาวที่ ถ่ายทอดออกมาในภาพยนตร์ยังคงลักษณะของมนุษย์ต่างดาวในสื่อนวนิยาย ได้แก่ ลักษณะที่ เหมือนภูตผี และอำนาจของความชั่วร้ายที่สร้างความเป็นและความตายให้กับมนุษย์ได้ แต่ ลักษณะเลวร้ายเหล่านี้ก็ต้องพ่ายแพ้ต่อความดีซึ่งเป็นความรักจากพ่อแม่ และ สัจธรรมของชีวิตที่ไม่มีใครหลีกพ้น นั่นคือ ความไม่เที่ยงแท้ของชีวิต ภาพยนตร์เรื่องกาเหว่าที่บางเพลง รักษาโครงเรื่องจากสื่อนวนิยายโดยแทบไม่มีการเปลี่ยนแปลงในรายละเอียด

(ข) สำหรับชื่อเรื่อง กาเหว่าที่บางเพลง ยังคงเป็นชื่อเรื่องของภาพยนตร์ อยู่โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงซึ่งอธิบายเหตุการณ์ในเรื่องที่เกี่ยวกับความรักความห่วงใยของพ่อแม่ ที่มีต่อลูกทั้งที่ไม่ใช่ลูกของตัวเอง นอกจากเป็นชื่อเรื่องแล้ว เพลงประกอบของเรื่องก็ใช้เพลง กล่อมเด็ก เจ้านกกาเหว่า ให้อารมณ์และความหมายของเรื่องได้เป็นอย่างดี

(ค) ภาพยนตร์เรื่องกาเหว่าที่บางเพลง เน้นการนำเสนอเรื่องราวความรักของพ่อแม่ (ครอบครัว) และ ความเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ (หลักหนึ่งในพุทธศาสนา) พ่อแม่ทุกคนพร้อมจะยอมอภัยให้ลูกเสมอไม่ว่าลูกจะไปทำความรุนแรง หรือทำสิ่งเลวร้ายมากมายแค่ไหนก็ตามก็ยังรักและห่วงลูกอยู่เสมอ เช่นในฉากที่ประพันธ์โมโหลูกของตัวเองที่ไปทำความเดือดร้อนให้กับชาวบ้าน นำลูกไปขังไว้ในโรงนาโดยตั้งใจว่าจะเผาทิ้งเสียให้สมกับที่ไปทำร้ายให้ใครต่อใครเดือดร้อน แต่ในที่สุดก็ไม่สามารถทำร้ายเด็กได้เพราะอย่างไรก็ตามก็ได้เลี้ยงดูเด็กคนนี้มากับมือ จึงมีความรักและห่วงใยพอสมควร ภายหลังจึงได้กลับเข้าไปช่วยลูกในกองไฟ หรือ อาจารย์ยุพา ซึ่งเป็นนักวิชาการที่มีเหตุผล และรับรู้มาตั้งแต่ต้นแล้วว่าสิ่งที่เกิดมาในท้องของตัวเองต้องไม่ใช่เด็กปกติแน่นอน แต่ก็ยังรักและห่วงใยลูกมาก

นอกจากความรักของพ่อแม่ที่แสดงถึงความสัมพันธ์ในครอบครัวแล้ว ความเมตตาและความเชื่อเพื่อพ่อแม่เป็นลักษณะไทยทางความคิดที่ภาพยนตร์เรื่องนี้เสนอให้แก่ผู้รับสาร ความเมตตาที่เป็นความปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ และการเชื่อเพื่อพ่อแม่ให้ผู้อื่นได้รับความสุขโดยไม่มีความเห็นแก่ตัว การที่คนเรามีความเมตตาและความเชื่อเพื่อให้แก่กันจะสามารถสร้างความสงบสุขและสันติสุขให้โลกได้จะไม่มีการเบียดเบียนหรือทำร้ายกันให้ต้องได้รับความเดือดร้อน โดยการใช้คำสั่งสอนของ หลวงพ่อเดิม ซึ่งหลวงพ่อก็จะเป็นผู้คอยเตือนสติให้ทุกคนระลึกถึงความเมตตา และ เชื่อเพื่อพ่อแม่ทั้งคนในหมู่บ้านบางเพลงเอง และเด็กต่างดาว

3.3 ลักษณะไทยทางความรู้ความคิด ที่ถ่ายทอดเป็นการกระทำ

(ก) การอธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนไม่ได้มาจากสถาบันศาสนาเหมือนในสื่อนวนิยาย แต่จะไปให้ความสำคัญกับเรื่องของคนส่วนใหญ่ว่าเป็นอย่างไร

(ข) ความเชื่อในเรื่องของอำนาจเหนือธรรมชาติทั้งในด้านดีและด้านร้าย ยังคงอยู่ในสื่อภาพยนตร์ จากลักษณะของชาวบ้านที่แสดงอาการหวาดกลัวเมื่อเห็นเด็กเหล่านี้จับกลุ่มกัน โดยการนำเสนอภาพลักษณะความเป็นภูตผี จากการกินอาหารสด ๆ สร้างความกลัวให้กับผู้รับสาร แต่ก็ยังเสนอด้านดีของมนุษย์ต่างดาวที่ให้ความช่วยเหลือแก่ชาวบ้านเมื่อเกิดความเดือดร้อนทั้งนี้ไม่ใช่มาจากอำนาจความดีจากตัวเด็กโดยธรรมชาติ แต่เป็นผลมาจากการขัดเกลาจากหลวงพ่อก็คอยเตือนสติอยู่ตลอด

(ค) การให้อภัย และไม่ติดใจเคียดแค้นชิงชัง เป็นลักษณะของคนไทยที่ลืมนง่าย พร้อมให้อภัยแก่ผู้รู้สึกสำนึกผิดได้ไม่ว่าก่อนหน้าจะสร้างความเลวร้ายให้แก่ไหนก็สามารถให้อภัยได้

การวิเคราะห์ความหมายในสื่อภาพยนตร์เรื่อง กาเหว่าที่บางเพลง

จากการวิเคราะห์ 'ลักษณะไทย' ที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทยเรื่อง กาเหว่าที่บางเพลง ผลิตโดยบริษัท กันตนา ดัดแปลงมาจากสื่อนวนิยายที่ประพันธ์โดย ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ในชื่อเรื่องเดียวกัน คือ กาเหว่าที่บางเพลง สารที่สื่อภาพยนตร์เสนอเป็นความหมายที่สามารถวิเคราะห์ได้

จาก ภาพ เสียง และ แนวคิดที่ถ่ายทอดผ่านการกระทำของตัวละครต่าง ๆ ในเรื่อง กาเหว่าที่บางเพลงในส่วนที่นำมาทำเป็นภาพยนตร์ได้เสนอเนื้อหาหลักของธรรมะและอธรรม คือ

1. การเอาชนะความชั่วร้ายด้วยความดีซึ่งเป็นแนวคิดสากลที่แสดงออกในลักษณะที่เป็นไทย ด้วยแนวคิดและการมองโลกแบบไทยโดยใช้คู่ขัดแย้งที่ให้ภาพชัดเจนคือ ความขัดแย้ง (Conflict) ระหว่างมนุษย์ต่างดาวที่แฝงตัวเข้ามาอยู่ในท้องของผู้หญิงบางเพลงซึ่งเป็นลักษณะของ ภูตผี กินของสด และฆ่าคน กับหลวงพ่อดิมผู้มีบทบาทสำคัญในหมู่บ้านเป็นผู้ปราบผีโดยการใช้หลักคำสอนในพุทธศาสนา

จากภาพและการสนทนาในภาพยนตร์เรื่อง กาเหว่าที่บางเพลง ปรากฏคู่ขัดแย้งระหว่าง ธรรมและอธรรม ในเรื่องนี้ **อธรรม** คือมนุษย์ต่างดาวที่เข้ามาอยู่ในรูปของเด็กที่เกิดพร้อมกันในหมู่บ้านบางเพลงโดยไม่มีสาเหตุที่เป็นธรรมชาติ เป็นความชั่วร้ายที่สร้างความเดือดร้อนและอันตรายต่อสังคมในหมู่บ้าน ทำให้ชาวบ้านเกิดความเกรงกลัวทั้งนี้เพราะมีพลังอำนาจที่เหนือกว่าคนปกติ ธรรมดา ไม่มีความรัก ความผูกพัน และไม่มีความรู้สึกใด ๆ ทั้งสิ้น มุ่งทำร้ายและทำลายทุกสิ่งทุกอย่างหน้า ในขณะทีหลวงพ่อดิมแห่งวัดบางเพลง คือ ตัวแทนของฝ่าย **ธรรมะ** เป็นความดีงาม และการไม่เบียดเบียน เป็นภาพความขัดแย้งที่ชัดเจนทั้งนี้เพราะหลวงพ่อดิมเป็นพระสงฆ์ในพุทธศาสนา เป็นสัญลักษณ์ของผู้ปฏิบัติธรรมซึ่งเห็นได้จากภาพภายนอก ในภาพยนตร์เราจะเห็นว่าหลวงพ่อดิมได้พยายามสอนสั่งและเตือนสติทั้งชาวบ้านทั่วไปและแม้แต่ตัวเด็กต่างดาวให้กระทำแต่ความดี มีเมตตา ทำอะไรด้วยความคิดและการไตร่ตรอง ทุกครั้งที่เกิดปัญหาขึ้นทั้งในเรื่องของครอบครัว ได้แก่ความไม่เข้าใจกันระหว่างพ่อแม่ ลูก เกิดการทุบตี ว่ากล่าว หลวงพ่อดิมจะปรากฏกายขึ้นเพื่อห้ามปรามพ่อแม่ไม่ให้ทุบตีลูก โดยพูดเพียง 'โยม' เท่านั้นพ่อก็นหยุดตีลูก ไม่ว่าจะที่แห่งใดในหมู่บ้านมีเรื่องเดือดร้อนหลวงพ่อดิมจะเข้าไปคอยอยู่เคียงข้างชาวบ้าน และคอยเตือนให้คนพยายามทำความดี เป็นการแสดงให้เห็นว่าพระจะคุ้มครองบุคคลที่ทำความดีมีธรรมะอยู่ในใจ

2. หลักสัจธรรมของศาสนาพุทธ การสั่งสอนของหลวงพ่อดิมไม่ได้อยู่เพียงแค่ชาวบ้านในบางเพลงเท่านั้น เด็กต่างดาวด้วยเช่นกันที่หลวงพ่อดิมพยายามให้ทำให้รู้จักการทำความดี มีเมตตา โดยทำให้ผู้อื่นพ้นจากความทุกข์ซึ่งเด็กต่างดาวก็รับฟังคำสอนสั่งและได้ปฏิบัติตาม เช่นในฉากที่ บุกโรงพัก สมพรได้ยินเสียงหลวงพ่อดิมพูดว่า 'ให้มันเบา ๆ หน่อย อย่ารุนแรงมากนักเลย' แสดงว่าศาสนาพุทธมีความเชื่อมั่นว่าสัจธรรมของคำสอนนั้นใช้ได้เกินขอบเขตของมนุษย์ ตัวอย่างเช่น พระพุทธเจ้าเทศน์โปรดให้สัตว์ทั้งหลาย เช่น นาค ช้าง จระเข้ ได้บรรลุธรรมได้ ตัวอย่างบทแผ่เมตตา

“สัตว์ทั้งหลายในโลกจงเป็นสุข เป็นสุข อย่าได้จองเวร พยาบาทเบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย ให้มีความสุขทั้งกายและใจ”

ในฉากที่ไฟไหม้ที่โรงนาของบ้านประพันธ์ หลวงพ่อก็ได้ขอร้องไห้กลุ่มเด็กช่วยดับไฟที่กำลังไหม้อยู่โดยกล่าวว่า ‘ไหนพวกเอ็งลองใช้พลังอำนาจที่มีอยู่สร้างความดีให้แก่ชาวบ้านสักครั้งหนึ่ง’ ซึ่งเด็ก ๆ ก็เชื่อฟังและช่วยกันดับไฟ เป็นการมองอำนาจอย่างเป็นกลางไม่ได้มีไว้เพื่อทำลายเพียงอย่างเดียว และในฉากสุดท้ายของเรื่อง หลวงพ่อเดิมเป็นผู้อธิบายให้เด็กเข้าใจถึงเรื่อง การเกิด แก่ เจ็บ ตาย อันเป็นเรื่องธรรมดาของโลกมนุษย์ และชี้ให้เห็นถึงการช่วยเหลือเกื้อกูลกันของชาวบ้านต่อกันต่างดาวที่ไม่สบายโดยไม่มีความรังเกียจ หรือเจ็บแค้นกับสิ่งที่เด็กต่างดาวได้เคยกระทำมาเป็นการสอนให้รู้จัก “การให้อภัย” กล่าวคือ บุญคุณควรทดแทนแต่ความแค้นต้องให้อภัย หรือ เวรย่อมระงับได้ด้วยกรรมไม่จองเวรนั่นเอง ทำให้เด็กต่างดาวเข้าใจและซาบซึ้งในสังขารและยอมรับในสิ่งที่หลวงพ่อสอนมาอย่างเต็มใจ ดังนั้นการคลี่คลายปัญหาไม่ได้อยู่ที่การต่อสู้ด้วยการใช้กำลังเข้าห้ำหั่นกันแต่เป็นการแสดงให้เห็นเมตตาธรรม ความดี ที่หลวงพ่อยุติธรรมสอนให้มนุษย์ต่างดาวได้ รู้จักและปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นการไม่ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ไม่ทำร้ายผู้อื่นให้ได้รับความเดือดร้อน เป็นหลักอหิงสาธรรมในการแก้ปัญหาในขณะที่ตะวันตกนั้นต้องใช้ความรุนแรงในการจัดการแก้ปัญหา

3. สะท้อนปัญหาปัจจุบันบางส่วนเกี่ยวกับความขัดแย้งระหว่างวัยรุ่นและผู้ใหญ่ นอกจากคู่ขัดแย้งในแนวคิดสากลเรื่อง ธรรม <—> อธรรมแล้ว คู่ขัดแย้งที่ภาพยนตร์สื่อให้เห็นเป็นประเด็นต่อมาคือ คู่ขัดแย้งระหว่าง วัยรุ่น <—> ผู้ใหญ่ ในสมัยปัจจุบัน กิริยาอาการที่สมพรหัวหน้ากลุ่มเด็กต่างดาวแสดง รวมทั้งเด็กต่างดาวคนอื่น ๆ แสดงออกมาเป็นอาการที่ก้าวร้าว ขาดความเคารพยำเกรง ถือตัวเสมอ ไม่รู้จักที่ต่ำที่สูง ในความหมายของสังคมไทย โดยทั่วไปแล้วเด็กจะต้องให้ความเคารพ นับถือ ผู้ที่มีอาวุโสมากกว่า ไม่แสดงกิริยาวิจาจาที่ก้าวร้าว แต่ ในฉากที่เป็นการพบกันครั้งแรกระหว่างหลวงพ่อกับเด็กต่างดาว กิริยาท่าทางที่เด็กพูดกับหลวงพ่อก็คือ “ชื่อเดิมใช่ไหม” ไม่มีหางเสียง และยื่นเสมอ ในภาพยนตร์เรื่องนี้สื่อให้เห็นว่า เด็กวัยรุ่นไทยได้เปลี่ยนไป ไม่มีความนอบน้อม กิริยาอาการแข็งกระด้าง ขาดความเชื่อฟัง จะชอบลองทำตามสิ่งที่ใจตัวปรารถนาโดยไม่ฟังคำทัดทานของผู้ใหญ่ ทำอะไรมักทำตามกันเป็นกลุ่มและมีคนนำกลุ่มหรือผู้นำแพ้นั้นความคิดต่าง ๆ เข้ามาในกลุ่มเป็นตัวแทนที่คอยแสดงความคิดเห็นเพื่อบอกผ่านไปยังผู้อื่นรอบข้าง ไม่อยู่ในโอวาทของพ่อแม่ ทั้งนี้ได้รับอิทธิพลมาจาก สังคมภายนอกซึ่งในที่นี้แทนด้วยดาวดวงอื่นที่ออกคำสั่งให้เด็กต่างดาวปฏิบัติตาม เป็นลักษณะของวัยรุ่นปัจจุบันที่ต้องการลองผิดลองถูกด้วยตัวเอง สิ่งใดที่มีความเห็นไม่ตรงกันก็จะเถียงและเอาชนะอย่างไม่ลด

ละ ตัวอย่างเช่นในฉากสนทนาระหว่างหลวงพ่อเดิมและสมพรในโบสถ์ และฉากที่หลวงพ่อสอนไม่ให้ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ทั้งสองฉากจะแสดงให้เห็นว่าสมพรจะไม่ยอมฟังคำสอนของหลวงพ่อ เชื่อมั่นในความคิดของตัวเองมากกว่า ตรงข้ามกับหลวงพ่อเดิมและชาวบ้านทั่วไปที่คอยสอดส่องดูแลเด็กด้วยความห่วงใย พร้อมทั้งจะให้ภัยอยู่เสมอด้วยความคิดว่าเป็นเหมือนลูกเหมือนหลาน

การวิเคราะห์ “ลักษณะตะวันตก” ในภาพยนตร์เรื่อง Village of the Damned (1995)

ภาพยนตร์อเมริกันเรื่อง The Village of the Damned (1995) ดัดแปลงมาจากนวนิยายอังกฤษเรื่อง The Midwich Cuckoos ของ John Wyndham ปี 1957 ภาพยนตร์ฉบับที่นำมาวิเคราะห์ในที่นี้เป็นฉบับล่าสุดที่นำกลับมาสร้างใหม่เป็นครั้งที่ 2 หลังจากที่เคยสร้างมาก่อนหน้านี้แล้วเมื่อปี 1960 ในชื่อเรื่องเดียวกัน

เมือง มิติวิช แคลิฟอร์เนีย เป็นเมืองเล็ก ๆ ชายฝั่งทะเลอันเงียบสงบ เหมาะสำหรับการเป็นที่อยู่อาศัยและพักผ่อน แต่แล้ววันหนึ่งหลังจากมีพลังอำนาจแปลกประหลาด และมองไม่เห็นเข้าครอบคลุมตัวเมืองเป็นเวลานานหลายชั่วโมง ทำให้ผู้นับในเมืองทุกคนเกิดตั้งท้องขึ้นมา รวมถึงผู้นับที่ยังไม่มีครอบครัว และ ผู้นับที่สามีไม่อยู่ในเมืองเนื่องจากไปต่างประเทศก็เกิดตั้งท้องขึ้นมาด้วยเช่นกัน ชาวเมืองต่างตกใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนี้ ผู้นับที่ตั้งท้องทุกคนมีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ดีทุกอย่าง แม้กระทั่งหมอบประจำเมือง (ดร. อลัน เจฟฟรี) ก็ไม่สามารถอธิบายถึงสาเหตุของเหตุการณ์ประหลาดนี้ได้ ส่วนทางรัฐบาลได้ส่งตัวเจ้าหน้าที่ที่นับเข้ามาในเมืองเพื่อค้นหาเงื่อนงำของปรากฏการณ์ครั้งนี้ และได้จัดให้มีการประชุมกันขึ้นเพื่อยื่นข้อเสนอให้แก่ผู้นับที่มีท้องจะทำแท้งหรือรักษาเด็กเอาไว้โดยจะให้เงินสนับสนุนแก่คนที่เอาเด็กไว้ ในขณะที่กำลังรวบรวมทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์เพื่อค้นหาความลึกลับ เด็กสิบคนก็ถือกำเนิดขึ้น แต่มีชีวิตรอดมาได้เก้าคน มีผมสีขาว ดวงตาสีทอง และมีหน้าตาทำทางคล้ายคลึงกัน เมื่อพวกเขาเติบโตขึ้น เด็กพวกนี้ได้แสดงให้เห็นถึงพลังอำนาจเหนือธรรมชาติ และอำนาจทางจิตที่มีความร้ายกาจต่อชาวเมือง มิติวิช ความรุนแรงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนำโดยเด็กหญิง มารา ลูกสาวคนเดียวของ ดร. อลัน แต่ก็มีเด็กอยู่คนหนึ่งชื่อ เดวิด ที่เป็นคนเดียวในกลุ่มที่มีลักษณะเป็นมนุษย์มากกว่าคนอื่น มีความรู้สึก ในขณะที่เด็กต่างดาวคนอื่น ๆ จะมุ่งแต่ทำร้ายคนมากกว่า เมื่อเด็ก ๆ สร้างความรุนแรงมากขึ้นในการทำร้ายคนในเมืองจนถึงแก่ความตายไปหลายคนแล้ว ทำให้ชาวเมืองนั้นเกิดความไม่พอใจมากขึ้นจึงได้รวมตัวกันเพื่อกำจัดเด็กเหล่านี้ แต่ก็ไม่สำเร็จ ทั้งเด็กเหล่านี้ยังทำให้ผู้นับที่เป็นผู้นำชาวบ้านต้องจบชีวิตลงด้วยการเผาตัวเองตายทั้งที่ผู้นับคนนี้ก็เป็นผู้ให้กำเนิดหนึ่งในเด็ก ต่างดาวเหล่านี้ สุดท้าย ดร. อลัน ซึ่งได้ใกล้ชิดกับเด็กพอสมควรได้เรียนรู้

ว่าเด็ก ๆ สามารถอ่านจิตใจและ ความคิดของคนเราได้ พยายามสร้างกำแพงเพื่อกันไม่ให้เด็กเข้าไปอ่านความคิดเพื่อ ต่อกับเด็ก โดยการเสียสละตนยอมระเบิดเด็ก ๆ ให้ตายไปพร้อมกัน เหลือเพียงเดวิดคนเดียวเท่านั้นที่รอดออกมาได้

ลักษณะตะวันตกที่ปรากฏในภาพยนตร์อเมริกันเรื่อง Village of the Damned

1. ลักษณะสภาพแวดล้อมที่แสดงลักษณะตะวันตกที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ ได้รับการนำเสนอให้เด่นชัดจาก

1.1. เครื่องประกอบฉาก ซึ่งเป็นลำดับแรกและผู้ชมจะสามารถมองเห็นได้ (Visual Primacy) ได้แก่ สถานที่ การแต่งกาย

(ก) สถานที่ คือ เมืองเล็ก ๆ ชายฝั่งทะเลอันเงียบสงบ เป็นชุมชนเล็ก ๆ ที่ประกอบไปด้วยที่อยู่อาศัย โบสถ์ โรงเรียน ศาลากลาง อาชีพของคนที่อยู่ในเมืองนั้นจะมีหลากหลาย เป็น ครู หมอ เซลส์แมน ช่างไม้ และอื่น ๆ คนเหล่านี้มารวมตัวกันในวันหนึ่งในงานประจำปีของโรงเรียน ศูนย์กลางของชุมชนที่แสดงออกมาในสื่อภาพยนตร์แสดงให้เห็นว่าสังคมตะวันตกให้ความสำคัญกับการศึกษา และโรงเรียน มากกว่าใช้สถานที่ทางศาสนาในการรวมกลุ่มกัน ในโรงเรียน บรรดาผู้ปกครอง เด็ก ๆ และ ครูได้มีโอกาสได้มาพบปะสังสรรค์ นอกจากการรวมตัวกันในการเข้าโบสถ์ในทุกวันอาทิตย์อยู่แล้ว ลักษณะการรวมตัวกันของคนในชุมชนคล้ายกับลักษณะชุมชนไทย แต่สิ่งที่ต่างกันก็คือการรวมตัวกันเพื่อพบปะสังสรรค์ส่วนใหญ่จะไม่ได้เกิดขึ้นที่สถานที่ทางศาสนา

(ข) การแต่งกาย ลักษณะการแต่งกายโดยส่วนใหญ่จะสวมเสื้อผ้าหนา ๆ แขนยาว ผู้หญิงหรือผู้ชายแต่งกายไม่แตกต่างกันมากนัก คือ ผู้หญิง ก็ใส่กางเกงแบบผู้ชาย ไม่แยกหญิงหรือชายออกอย่างชัดเจน เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายเป็นเสื้อผ้าที่จะให้ความอบอุ่นแก่ร่างกายได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะกับสภาพภูมิอากาศที่หนาวเย็น เรื่องของเครื่องแต่งกายนี้ในสื่อนวนิยายไม่ได้อธิบายไว้ แต่ลักษณะการแต่งกายในภาพยนตร์แสดงให้เห็นว่าช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์ในเรื่องอยู่ในยุคปัจจุบัน

(ค) พิธีกรรมทางศาสนา ในเรื่อง Village of the Damned นั้น จะเห็นความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันศาสนากับคนในสังคมที่สำคัญ ได้แก่ พิธีกรรมที่เกี่ยวกับทารกแรกเกิดในการเข้าพิธีรับศีลล้างบาปซึ่งพ่อแม่ทุกคนจะต้องนำลูกของตนมาเข้าร่วมพิธี และ ในฉากของ งานศพสามัคคีใหญ่ คนในหมู่บ้านจะมาร่วมพิธีโดยแต่งกายด้วยชุดสีดำ บาทหลวงจะทำหน้าที่ส่งดวงวิญญาณของผู้ตายก่อนนำศพในโลงไม้ลงฝัง ด้วยความเชื่อของศาสนาคริสต์เพื่อรอการพิจารณาพิพากษาจากพระเจ้าต่อไป ซึ่งลักษณะการทำหน้าที่ของบาทหลวงนั้นตรงกับสื่อนวนิยายในการทำหน้าที่ทางศาสนา แต่ไม่ได้มีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหาเหมือนในสังคมไทย

2. ลักษณะตะวันตกทางการกระทำและความประพฤติ

2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในชุมชน

(ก) ลักษณะความสัมพันธ์ในแนวนอน ตัวละครในเรื่อง Village of the Damned แสดงความสัมพันธ์กันในลักษณะที่เท่าเทียมกันทั้งหญิงและชายในเรื่องของความสามารถในทางการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์คือ ดร.ซูซาน เวอร์เนอร์ และ ดร. อลัน เจฟฟรีย์ ทั้งสองคนช่วยกันศึกษาลักษณะทางชีววิทยาของเด็ก แลกเปลี่ยนความรู้ที่มีในการศึกษาลักษณะของเด็ก และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

(ข) ลักษณะความสัมพันธ์ในแนวตั้ง ในสื่อภาพยนตร์เรื่อง Village of the Damned (1995) ไม่มีการถ่ายทอดความสัมพันธ์ในแนวตั้ง ไม่ว่าจะบุคคลในสังคมนั้นจะมีสถานะเป็นอะไรก็ตาม ไม่ว่าจะพ่อแม่ ครูอาจารย์ ก็ตาม การแสดงออกที่มีต่อกันนั้นเท่าเทียมกันหมด

2.2. ความสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่ม (เด็กต่างดาว) พ่อแม่แต่ละคนทำหน้าที่ในการเลี้ยงดูลูกที่เกิดมาอย่างปกติให้ความรักความเอาใจใส่เป็นอย่างดี โดยลักษณะการแสดงออกเป็นไปตามหน้าที่ที่พ่อแม่พึงกระทำ จนกระทั่งความรุนแรงและพลังอำนาจของเด็กก่ออันตรายให้คนทั้งชุมชน ชาวเมืองจึงลุกขึ้นมาต่อต้านและขับไล่เด็กโดยเริ่มจากความพยายามที่จะใช้ไฟเผาเด็กทั้งเป็น จนถึงความพยายามใช้กำลังตำรวจเพื่อเข้าปราบปรามเด็ก

2.3 ปฏิบัติการในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น ในภาพยนตร์เรื่อง Village of the Damned แสดงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อส่วนบุคคลในการต้องเผชิญกับปัญหาการตั้งท้อง

(ก) ในกรณีหญิงสาวที่ยังไม่มีสามี (Melani) รู้สึกอับอายและกลัว ในที่สุดไม่สามารถทนรับกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นได้ต้องจบชีวิตตัวเองลงด้วยการยิงตัวตาย

(ข) ผู้หญิงบางคนต้องเผชิญกับความระแวงของสามีที่เพิ่งกลับจากต่างประเทศ การที่อยู่ ๆ เกิดตั้งท้องขึ้นมานั้นก็เกิดกลัวและอับอาย

(ค) การนำเสนอให้มีการทำแท้งได้โดยไม่ถือว่าเป็นผิดกฎหมาย ดร.อลันซึ่งเป็นผู้ตรวจร่างกายของผู้หญิงทุกคนในเมืองรู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นถึงการตั้งท้องพร้อมกันได้ปรึกษากับตัวแทนจากรัฐบาล ดร. ชูซานในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจในทางวิทยาศาสตร์ การจัดประชุมกันขึ้นภายในเมืองจึงเกิดขึ้นเพื่อให้แต่ละครอบครัวตัดสินใจเรื่องการตั้งท้องว่าจะสามารถทำแท้งได้ถ้าไม่ต้องการเด็ก หรือจะยังคงรักษาเด็กไว้ เพราะทางการต้องการที่จะศึกษาสิ่งที่เกิดขึ้นมานี้โดยจะให้ค่าเลี้ยงดูแก่คนที่ยอมที่จะยังคงตั้งท้อง ในสื่อนวนิยายไม่ได้พูดถึงเรื่องการทำแท้งอย่างชัดเจนเหมือนในภาพยนตร์

2.4 ลักษณะนิสัยตัวละคร ตัวละครในภาพยนตร์เรื่อง Village of the Damned ต่างไปจากในนวนิยายเรื่อง The Midwich Cuckoos ทั้งชื่อและการกระทำ

(ก) เด็กต่างดาว ในนวนิยายเรื่อง The Midwich Cuckoos ที่เป็นต้นฉบับของภาพยนตร์นั้นกลุ่มเด็กต่างดาวมีความคิดเป็นหนึ่งเดียวกันทั้งเด็กหญิงและเด็กชาย (Collective Individual) แต่ในภาพยนตร์เรื่อง Village of the Damned แบ่งแยกลักษณะของเด็กต่างดาวออกเป็น 2 แบบ กล่าวคือ

- เด็กที่เป็นหัวหน้ากลุ่มเป็นผู้หญิงชื่อ Mara เป็นเด็กที่ไร้ความรู้สึกของความเป็นมนุษย์ ไม่มีความหวาดกลัว ไม่มีความสงสาร หรือ ความผูกพัน พร้อมทั้งจะทำอันตรายต่อทุกคนไม่เว้นแม้แต่แม่ผู้ให้กำเนิดมา เป็นลักษณะของมนุษย์ต่างดาวที่เป็นลักษณะที่ตรงข้ามกับมนุษย์โดยสิ้นเชิง(โดยเฉพาะมนุษย์ผู้หญิง)

- เด็กชายที่ชื่อ เดวิด เพียงคนเดียวที่มีลักษณะนิสัยผิดแผกไปจากเด็ก ๆ คนอื่น ๆ มีความรู้สึก และเห็นใจผู้อื่น ทั้งนี้เพราะการที่เดวิดเกิดมาโดยไม่มีคู่แข่งเหมือนเด็กคนอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นมาพร้อมกัน ทำให้เดวิดรู้สึกถึงความสูญเสียและเข้าใจความเป็นมนุษย์มากกว่าเพื่อน

(ข) **ดร.ซูซาน เวอร์เนอร์** นักวิทยาศาสตร์หญิงที่มีความเชื่อมั่นในตัวเองสูง เป็นตัวละครที่เพิ่มขึ้นมาซึ่งไม่มีในสื่อนวนิยาย เรื่อง *The Midwich Cuckoos* เพื่อเน้นย้ำความรู้ความสามารถของสตรีที่เท่าเทียมกับผู้ชายหรืออาจจะมากกว่าก็ได้ ลักษณะของผู้หญิงแบบ ดร. ซูซาน ที่ไม่มีความรู้สึกหรือเกลียดเหมือนเด็กต่างดาว ทำให้เข้าใจลักษณะพฤติกรรมของเด็กต่างดาวได้ แต่การที่ไม่มีจิตใจนี้เองทำให้พบกับจุดจบของชีวิตในที่สุดเหมือนกับสิ่งที่เธอเคยได้ทำการทดลองมา

(ค) **ดร. อลัน เจฟฟรี** เป็นนักวิทยาศาสตร์อีกคนหนึ่งในเรื่องที่มีบทบาทสำคัญในเรื่อง จากสื่อนวนิยายที่นักเขียนอาวุโสในสื่อนวนิยาย มาเป็นนายแพทย์หนุ่มใหญ่ที่เสียสละเพื่อส่วนรวม มีบทบาทในการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นของชุมชน ยอมเสียสละชีวิตเพื่อช่วยให้เมืองปลอดภัยจากอันตรายของเด็กต่างดาว

3. **ลักษณะตะวันตกทางความรู้และความคิด** ในภาพยนตร์เรื่อง *Village of the Damned* พิจารณาได้จาก

3.1 ลักษณะทางความรู้และความคิดจากโครงเรื่อง (Plot)

(ก) **ความขัดแย้งระหว่างวิทยาศาสตร์และศาสนา** ศาสตร์ทั้งสองนี้ยังคงเป็นพื้นฐานความคิดของคนในสังคมตะวันตกเพียงแต่ไม่ได้นำเสนอออกมาเป็นประเด็นหลักที่ชัดเจน ลักษณะลึกลับที่ต้องการการพิสูจน์หรือค้นหาความจริงว่าเกิดเหตุการณ์ประหลาดขึ้นมาได้อย่างไร และจะต้องแก้ไขปัญหาร้ายแรงที่เกิดขึ้นอย่างไรที่แสดงออกทางความคิดเกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์โดยตรง จากเรื่อง *Village of the Damned* นักวิทยาศาสตร์ได้เข้ามาศึกษาเพื่อหาสาเหตุที่เกิดขึ้นพร้อม ๆ กับขอความร่วมมือกับแพทย์ประจำเมือง ในด้านของนักวิทยาศาสตร์ก็คือการทำการทดลองผ่าพิสูจน์ลักษณะต่าง ๆ จากเด็กที่เสียชีวิตเมื่อแรกเกิดเพื่อหาทางควบคุมพฤติกรรมของเด็ก แต่การแก้ไขปัญหามาเมืองคือการกำจัดภัยอันตรายนั้นให้หมดไปด้วยการอาศัยความพยายามที่จะใช้วิธีการเผาเด็กทั้งเป็นซึ่งเป็นการแฝงลักษณะความคิดทางศาสนา เพราะประวัติศาสตร์ของศาสนาคริสต์นั้นต่อสู้มาด้วยความรุนแรง เริ่มตั้งแต่ประวัติของพระเยซูมาจนถึงยุคศาสนาคริสต์กับแม่มดนั่นก็คือการต่อต้านวิทยาศาสตร์ เป็นลักษณะของการใช้ความรุนแรงเพื่อสยบปัญหา การทำลายล้างด้วยระเบิดโดยการยอมเสียสละชีวิตของคนดี ๆ ไปหนึ่งคนเพื่อช่วยให้เมืองทั้งเมืองกลับมาสู่ปกติเป็นเหมือนการเสียสละชีวิตของพระเยซูเพื่อช่วยมนุษยคนอื่น ๆ ให้รอดพ้นจากบาป

(ข) การตั้งชื่อเรื่อง สำหรับภาพยนตร์ Village of the Damned นั้นชื่อเรื่องได้เปลี่ยนจาก The Midwich Cuckoos ซึ่งเป็นนวนิยายต้นฉบับไปอย่างสิ้นเชิง โดยเนื้อหาหลักของเรื่องแสดงถึงความทุกข์ของมนุษย์ที่ต้องเผชิญกับปัญหาที่แม้แต่วิทยาศาสตร์ก็ไม่สามารถอธิบายหรือแก้ไขได้แม้ว่าจะมีความก้าวหน้าเพียงใดก็ตาม และชื่อเรื่องใหม่นี้สัมพันธ์กับความเชื่อทางศาสนาโดยเฉพาะคำว่า ‘Damned’ ซึ่งหมายถึง คำสาปแช่ง เมืองทั้งเมืองตกอยู่ในคำสาปให้ตกอยู่ในความหายนะ เกิดการตายอย่างโหดร้าย และทางแก้ไขที่ชาวเมืองทำกันก็คือความพยายามที่จะจับเด็กมาเผาทั้งเป็น

(ค) ลักษณะทางความรู้และความคิดจาก แก่นเรื่อง (Theme)

1. ไม่ยอมรับปัญหาด้วยคำอธิบายจากศาสนา ภาพยนตร์อเมริกัน เรื่อง Village of the Damned (1995) แสดงลักษณะดังกล่าวจากการที่ปรากฏเหตุการณ์ที่เมือง มิโดวิชตกอยู่ในการหยุดนิ่ง ไม่เคลื่อนไหว เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามาตรวจสอบดูแลก่อนในเบื้องต้น และ ในเวลาต่อมาก็จะส่งคนเข้ามาศึกษาหาสาเหตุโดยการศึกษาดูลักษณะทางชีวภาพของเด็ก ไม่มีความเกี่ยวข้องกับศาสนา ไม่ว่าจะป็นเจ้าหน้าที่ที่ภาครัฐส่งเข้าดูแลหรือคนในท้องถิ่นเองต้องพยายามทำความเข้าใจเพื่อให้รู้ถึงสาเหตุเพราะเชื่อว่าปัญหาทุกอย่างสามารถจัดการแก้ไขได้ด้วยอำนาจของมนุษย์เอง

2 แนวคิดเกี่ยวกับเรื่อง มนุษยธรรม (Humanity) เป็นสิ่งที่ภาพยนตร์เสนอเพิ่มขึ้นมา จากความพยายามของ ดร. อลัน เจฟฟรี ที่จะสอนให้เด็กต่างดาวที่เกิดมาจากภรรยาของตัวเองและเด็กคนอื่น ๆ ได้คำนึงถึงคนอื่นรอบตัว ไม่ควรทำร้ายหรือก่อความเดือดร้อนแก่ผู้ใด แต่ความพยายามของดอกเตอร์ไม่เป็นผลสำเร็จและสุดท้ายเพื่อเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมจึงต้องยอมเสียสละชีวิตตัวเองเพื่อขัดขวางอำนาจของมนุษย์ต่างดาวซึ่งเป็นลักษณะการแก้ไขปัญหาที่เหมือนกับในนวนิยาย The Midwich Cuckoos ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดที่ตะวันตกมีต่อ “วีรบุรุษ” กล่าวคือ วีรบุรุษของตะวันตกจะต้องมีความเสียสละเหมือนที่พระเยซูยอมสละชีพเพื่อช่วยมนุษย์ทุกคนให้พ้นจากบาป ในขณะที่วีรบุรุษของไทยต้องมีความเมตตา บารมีเป็นที่ตั้งจึงจะเป็นที่เคารพยำเกรง

การวิเคราะห์ความหมายในสื่อภาพยนตร์ตะวันตกเรื่อง Village of the Damned

จากการวิเคราะห์ “ลักษณะตะวันตก” ที่ปรากฏในภาพยนตร์อเมริกันเรื่อง Village of the Damned (1995) ซึ่งดัดแปลงมาจากสื่อนวนิยายแนววิทยาศาสตร์ที่แต่งโดยนักเขียนชาวอังกฤษ John Wyndham สารที่สื่อภาพยนตร์เสนอเป็นความหมายที่สามารถวิเคราะห์ได้จาก ภาพ เสียง และแนวคิดที่ถ่ายทอดผ่านการกระทำของตัวละครต่าง ๆ ในเรื่องดังนี้

1. การใช้ตัวละครเป็นมนุษย์ต่างดาวที่เป็นเด็ก ภาพลักษณะของเด็กปกติทั่วไปนั้นมีความน่ารัก บริสุทธิ์ ไร้เดียงสา แต่เด็กที่เป็นตัวดำเนินเรื่องในภาพยนตร์เรื่อง Village of the Damned (1995) นั้นผิดกันโดยสิ้นเชิง แม้หน้าตารูปร่างจะน่ารักน่าเอ็นดู แต่กลับมีพลังอำนาจมากมายน่ากลัวที่สามารถทำร้ายคนได้ โดยไร้ความรู้สึกสงสารหรือเห็นใจใคร ทำร้ายได้แม้แต่ผู้ให้กำเนิดชีวิตตัวเองมา สามารถทำลายความสงบสุขและชีวิตปกติของคนทั่วไปในเมือง Midwich มนุษย์ต่างดาวในเรื่องเป็นตัวแทนความหมายของพฤติกรรม ก้าวร้าว รุนแรงของเด็กรุ่นใหม่ (เด็กมนุษย์ต่างดาว = พฤติกรรมก้าวร้าว รุนแรง) เด็กสมัยนี้มักไม่ค่อยให้ความสนใจผู้ใหญ่ มักคิดและทำอะไรตามใจและถือเอาความคิดของตัวเองเป็นหลัก ทำตัวเป็นผู้ใหญ่เกินวัย ซึ่งเป็นลักษณะพฤติกรรมที่ผู้ใหญ่มีความเป็นห่วง เด็กรุ่นใหม่ที่มีนิสัยก้าวร้าวจึงเป็นเหมือนมนุษย์ต่างดาวตัวน้อยในเรื่องที่ผู้ใหญ่ที่เป็นพ่อแม่ต้องคอย ดูแลเอาใจใส่ การให้ความรักเพียงอย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอ หากแต่ความเข้าใจถึงจิตใจของลูกเป็นสิ่งที่จะทำให้ครอบครัวเป็นครอบครัวที่สมบูรณ์ได้ถ้าสามารถเข้าใจถึงความต้องการของกันและกันภาพยนตร์เรื่องนี้ปฏิเสธความสามารถทางวิทยาศาสตร์อย่างชัดเจน แต่ให้ความสำคัญกับจิตใจของคนมากกว่าวัตถุ

2. ภาพยนตร์อเมริกันตั้งข้อสงสัยในความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ว่า ความเจริญทางวิทยาศาสตร์ไม่สามารถช่วยให้มนุษย์หลุดพ้นจากอันตรายจากมนุษย์ต่างดาวได้หากไม่มีความเจริญทางจิตใจ การค้นคว้าวิจัยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องทดลองไม่สามารถเข้าควบคุมจิตใจของมนุษย์ต่างดาวนอกจากจะรู้ลักษณะภายนอกอันเป็นส่วนประกอบต่าง ๆ ที่ประกอบกันขึ้นเป็นตัวเด็กเท่านั้นที่วิทยาศาสตร์สามารถเข้าถึงได้เช่นลักษณะทางพันธุกรรม เนื้อเยื่อ เล็บ ผม เพื่อศึกษาความเหมือน และความแตกต่างของเด็ก ๆ เหล่านี้กับมนุษย์คนอื่น ๆ ซึ่งจะทำให้สามารถจัดการกับกลุ่มคนเหล่านี้ได้ง่ายขึ้นเพื่อผลประโยชน์ในด้านอื่นที่ไม่ใช่การช่วยให้มนุษย์รอดพ้นจากอันตราย และ ในที่สุดนักวิทยาศาสตร์ผู้มีความสามารถเช่น ดร. ซูซาน เวอร์เนอร์ ก็ถูกมนุษย์ต่างดาวฆ่า เป็นผลมาจากการกระทำของตัวเองที่เคยแอบเอามนุษย์ต่างดาวไปศึกษาลักษณะต่าง ๆ

ทางร่างกาย การตายของ ดร. ซูซาน เวอร์เนอร์ ก็ไม่แตกต่างจากการผ่าร่างกายของเด็กเพื่อศึกษา ในฉากที่ต้องผ่าตัวเองตามคำสั่งของเด็กต่างดาว

3. ภาพยนตร์ได้ย้ำการให้ความสำคัญในด้านการให้การศึกษาแก่เด็ก ๆ เพื่อให้มีจิตใจที่เป็นมนุษย์ นอกเหนือจากการให้เรียนรู้เพื่อเข้าควบคุม การจัดชั้นเรียนพิเศษขึ้นให้เด็ก ๆ ได้ศึกษาประวัติศาสตร์และความเป็นมาของมนุษย์และให้เข้าใจความเป็นมนุษย์มากขึ้น ตัวแทนที่เป็นความหวังของการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข คือ เดวิด เด็กต่างดาวคนเดียวที่มีจิตใจใกล้เคียงกับมนุษย์ มีความเห็นอกเห็นใจ และผูกพันกับแม่และมีจิตใจที่อ่อนโยนกว่าเด็กต่างดาวคนอื่น ๆ แสดงให้เห็นว่าในความเลวร้ายนั้นยังคงมีสิ่งที่ดี อยู่บ้าง ให้คนเรามีความหวังในการทำความดีต่อสู้กับอุปสรรคนานาที่อาจทำให้คนเราท้อแท้ ขาดความมั่นใจ ในโลกใบนี้ยังคงมีสิ่งดี ๆ อีกมากมายให้เราได้พบเจอ ไม่มีใครที่จะพบแต่ความสูญเสียอยู่ตลอดเวลา เดวิดยังคงเป็นตัวแทนของความบริสุทธิ์ ไร้เดียงสาของเด็กน้อยที่อยู่ในความดูแลเอาใจใส่ของผู้ใหญ่ และจะเติบโตไปเป็นคนดีที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป ถึงแม้จะเลือกเกิดไม่ได้ แต่สามารถเลือกที่จะเป็นคนดี ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนได้ ในสังคมของเราจึงมีทั้งคนดีและไม่ดีปะปนกันไป เด็กที่ ดีอรัน ไร้เหตุผลจึงเป็นมนุษย์ต่างดาวของพ่อแม่ ไม่ใช่ศัตรูที่ต้องห้ามนำร้ายกัน แต่ต้องให้ความเข้าใจและสร้างให้มีจิตใจที่ดี แต่ด้วยความรักเพื่อนมนุษย์และการเสียสละของมนุษย์ทำให้ปัญหาต่าง ๆ ยุติลง ไปได้ถึงแม้จะสูญเสียคนดี ๆ ไปหนึ่งคน

4. ภาพยนตร์เสนอเรื่องของสิทธิสตรีในโลกยุคใหม่ เสนอบทบาทของสตรีในการเป็นผู้ นำเช่น ดร. ซูซาน เวอร์เนอร์ ที่มีบุคลิกเป็นผู้หญิงทำงานที่มีความมั่นใจสูง เป็นผู้นำในการพิสูจน์ ตรวจสอบสาเหตุของการหมดสติของชาวเมือง Midwich หรือ สาวน้อย มาร่า เด็กต่างดาวที่เป็นผู้นำกลุ่ม เด็กที่แสดงความเป็นผู้ใหญ่เกินตัว ภาพยนตร์ได้เสนอภาพของผู้หญิงในยุคสมัยใหม่ที่ ไม่ต้องพึ่งพาผู้ชายในการทำงาน ในการตัดสินใจอีกต่อไป สามารถเป็นตัวของตัวเองได้เต็มที่ ได้หยิบยกเอาประเด็นในเรื่องของการทำแท้ง ที่ได้เสนอให้เห็นว่าผู้หญิงมีสิทธิในการตัดสินใจว่าจะเอาเด็กออกหรือไม่ซึ่งในสื่อนวนิยายไม่ได้พูดไว้ตรง ๆ จากในเรื่องมีการจัดประชุมขึ้นในชุมชน และมีการเสนอปัญหาเรื่องการตั้งครรภ์ขึ้นมาพร้อมกันให้ตัดสินใจว่าจะทำอย่างไรเกี่ยวกับเรื่องที่เกิดขึ้นจะเอาเด็กออกหรือจะเอาไว้ถึงแม้จะเพื่อประโยชน์ในการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ ทั้งนี้ผู้หญิงในเรื่องทุกคนตัดสินใจที่เอาเด็กไว้ เป็นการให้สิทธิแก่ผู้หญิงอย่างเต็มที่

จากการวิเคราะห์ทั้งภาพยนตร์ไทยเรื่อง กาเหว่าที่บางเพลง และ ภาพยนตร์อเมริกันเรื่อง Village of the Damned สามารถสรุปได้เป็นตารางเปรียบเทียบ “ลักษณะไทย” และ “ลักษณะตะวันตก” ในสื่อภาพยนตร์ดังนี้

ตารางที่ 5 : ตารางเปรียบเทียบ “ลักษณะไทย” และ “ลักษณะตะวันตก” ในสื่อภาพยนตร์ไทยเรื่อง กาเหว่าที่บางเพลง และ ภาพยนตร์อเมริกันเรื่อง Village of the Damned

ลักษณะไทย	ลักษณะตะวันตก
<p>ปัญหาที่คุกคาม มนุษย์ต่างดาวในรูปของเด็กที่มาเกิดพร้อมกันในท้องของหญิงในหมู่บ้านบางเพลง</p>	<p>ปัญหาที่คุกคาม มนุษย์ต่างดาวในรูปของเด็กที่มาเกิดพร้อมกันในท้องของหญิงในหมู่บ้าน Midwich</p>
<p>ลักษณะของมนุษย์ต่างดาว - เหมือนผี ชอบกินของสด รุ่ยร้าย - ทำอะไรเหมือน ๆ กัน - มีเพียงหนึ่งในกลุ่มที่มีจิตใจใกล้เคียงกับมนุษย์</p>	<p>ลักษณะของมนุษย์ต่างดาว - ไม่มีความรู้สึก สามารถทำร้ายแม้กระทั่งแม่ของตัวเอง - ทำอะไรเหมือน ๆ กัน - มีเพียงหนึ่งในกลุ่มที่มีความรู้สึกเหมือนมนุษย์</p>
<p>ปฏิกิริยาต่อการตั้งท้องพร้อมกัน ตกใจ/กลัวแต่ยอมรับเพราะทุกคนเป็นเหมือนกัน</p> <p>ปฏิกิริยาต่ออำนาจของเด็กต่างดาว ไม่มองว่าเป็นศัตรู/มีอำนาจเหนือธรรมชาติ/ให้ความเกรงกลัว</p>	<p>ปฏิกิริยาต่อการตั้งท้องพร้อมกัน ตกใจ/ ไม่เชื่อว่าจะเป็นไปได้/ฆ่าตัวตาย</p> <p>ปฏิกิริยาต่ออำนาจของเด็กต่างดาว เป็นศัตรูที่มีความเท่าเทียมกัน/ ไม่กลัวอำนาจของเด็กต่างดาว/ ต้องควบคุม/ ต้องกำจัด</p>
<p>บทบาทสถาบันทางสังคม วัดและครอบครัวมีส่วนช่วยให้ปัญหาคืบคลาน พ่อแม่พร้อมให้อภัย อยู่ใกล้ชิดเมื่อลูกมีปัญหาตั้งแต่ต้นจนจบ</p>	<p>บทบาทสถาบันทางสังคม ไม่เน้นความสัมพันธ์ของครอบครัว ให้ความสำคัญกับการศึกษาและคุณภาพชีวิต</p>
<p>การมีส่วนร่วมทางสังคมเพื่อแก้ไขปัญหา เฉพาะผู้มีฐานะทางสังคม เช่น ผู้ใหญ่บ้าน ครู ตำรวจ พระ</p>	<p>การมีส่วนร่วมทางสังคมเพื่อแก้ไขปัญหา ทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยการจัดให้มีการประชุม</p>
<p>แนวทางแก้ไขปัญหา ไม่ลงมือแก้ไขจริงจัง/อาศัยปาฏิหาริย์/เน้นการประนีประนอม</p>	<p>แนวทางแก้ไขปัญหา จัดการกับปัญหาด้วยตัวเอง / เสียสละชีวิต</p>

ภาพยนตร์ทั้งสองเรื่องนั้น ถึงแม้มีความแตกต่างกันในการดำเนินเรื่องและลักษณะตัวละคร แต่แก่นของเรื่องกลับคล้ายคลึงกันโดยนำเสนอความขัดแย้งระหว่างวิทยาศาสตร์และศาสนา ซึ่งยังคงให้ความสำคัญกับศาสนามากกว่าวิทยาศาสตร์ด้วยการวิธีการอธิบายที่แตกต่างกัน กล่าวคือ

1. ลักษณะไทยนั้นการแก้ไขปัญหาก็จะเป็นลักษณะของการประนีประนอมโดยใช้หลักคำสอนทางศาสนาเรื่องของความไม่เที่ยงแท้ของสังขารเหมือนในสื่อนวนิยาย ปัญหาทุกอย่างสามารถคลี่คลายไปได้ด้วยตัวของมันเอง โดยการทำให้ยอมรับ

2. ลักษณะตะวันตกในภาพยนตร์นั้นแสดงให้เห็นว่าวิทยาศาสตร์ช่วยเราค้นคว้าหาคำตอบกับสิ่งที่เกิดขึ้นได้ แต่ก็ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาคือคลี่คลายปัญหาได้ดีเท่ากับคุณค่าทางจิตใจ โดยให้ตัวละครที่เป็นมนุษย์ต่างดาวตัวหนึ่งมีความคิดและความรู้สึก รู้จักว่าสิ่งใดควรทำและสิ่งใดไม่ควรทำ และการเสียสละตัวเอง (Sacrifice) เพื่อช่วยส่วนรวมซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหที่สร้างคุณค่าของมนุษย์อันเป็นลักษณะที่คล้ายคลึงกับการเสียสละพระชนมชีพของพระเยซูเจ้าเพื่อไถ่บาป